

УДК 33.117-25

DOI: 10.15587/2313-8416.2017.102514

ОЦІНКА ОБСЯГІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ ТА УРАХУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПРИ ЇЇ ОТРИМАННІ

© Н. С. Шалімова

Здійснено аналіз розподілу бюджетних коштів на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників у вигляді фінансової підтримки на здешевлення кредитів, на розвиток тваринництва та поворотної фінансової допомоги фермерським господарствам, запропоновано напрями його удосконалення. Обґрунтовано необхідність урахування пріоритетів та перспектив регіонального розвитку при розподілі коштів між областями та суб'єктами, що претендують на її отримання

Ключові слова: сільськогосподарські товаровиробники, державна підтримка, поворотна допомога, здешевлення кредитів, бюджетна дотація

1. Вступ

Сільськогосподарські площі високої якості – це стратегічний ресурс національної економіки, який формує потенціал України на світовому ринку і має використовуватися з належною ефективністю, забезпечуючи стабільність виробництва сільськогосподарської продукції. Особливість цієї задачі проявляється в тому, що сільське господарство в силу своїх специфічних особливостей не може існувати без підтримки держави (це підтверджує досвід і країн ЄС, і інших країн світу), яка проявляється і в податкових інструментах, і в інших формах виплат, субсидій, дотацій тощо.

2. Літературний огляд

Проблематика регулювання державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників представлена в дослідженнях як науковців економічної, так і юридичної сфери. Зокрема серед сукупності останніх досліджень слід виділити дослідження з правових питань державної підтримки в галузі тваринництва [1]. У дослідженнях [2, 3] детально досліджують питання державної підтримки, бюджетного та податкового регулювання розвитку агропромислового виробництва України. Аналіз світового досвіду державної підтримки агробізнесу представлений у [4]. Разом з тим, недостатньо вивченою залишається проблема ефективного розподілу коштів державної підтримки, актуалізуються питання, пов'язані із запровадженням в 2017 році механізму бюджетної дотації.

3. Мета та задачі дослідження

Мета дослідження – обґрунтування напрямів удосконалення механізму державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників з урахуванням специфіки галузі та регіональних пріоритетів.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

1) дослідження видів та обсягів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників та аналіз регіонального розподілу різних видів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників;

2) оцінка основних нормативних документів, які регламентують порядок виділення різних видів державної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам, та обґрунтування напрямів їх удосконалення.

4. Матеріали та методи дослідження обсягів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників та урахування регіональних пріоритетів при її отриманні

У процесі дослідження використано такі загальні та спеціальні методи (індукції та дедукції; класифікаційно-аналітичний; економіко-статистичного та економіко-математичного аналізу; діалектичний та системного аналізу) з метою виявлення тенденцій державної підтримки та її розподілу, оцінки функціонування відповідного механізму та обґрунтування пропозицій щодо удосконалення його інструментарію. Інформаційну базу дослідження становлять нормативні та законодавчі документи України, офіційні матеріали Міністерства аграрної політики та продовольства України.

5. Результати дослідження

5.1. Дослідження видів та обсягів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників

Основні засади державної фінансової підтримки розвитку сільського господарства в Україні визначені в Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» [5] та Єдиній комплексній стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015–2020 рр. [6] та здійснюється за такими формами:

– непряма державна підтримка (надання податкових пільг);

– пряма державна підтримка (бюджетні асигнування, бюджетні позики).

За основу формування її обсягів аграрної державної підтримки взято проект Міністерства аграрної політики та продовольства України щодо виділення 1 % ВВП від аграрної продукції, висвітлений у стратегічному плані реформування галузі «3+5». Планом пе-

редбачено три стратегічно важливі напрями (державна підтримка фермерів, розвиток села та завершення земельної реформи) і п'ять пріоритетів, які витікають із них: розвиток ринків збуту, органічне виробництво і нішеві культури, державних підприємств, зрошення і безпека харчової продукції.

Видатки на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників представлені різними видами, але безпосередньо пов'язані з прямим впливом на фінансовий стан та розвиток сільськогосподарських товаровиробників:

1. Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (2015–2017 рр., загальний фонд).

2. Часткова компенсація вартості електроенергії, використаної для поливу на зрошуваних землях (2012 р., загальний фонд).

3. Державна підтримка галузі тваринництва (2012–2017 рр., загальний (2012–2017 рр.) та спеціальний (2012–2014 рр.) фонди).

4. Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними (2012–2014 рр., 2017 р., загальний та спеціальний фонди).

5. Фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників (2017 р., загальний фонд).

Аналіз даних Законів України про Державний бюджет України на відповідні роки [7–12] показує, що відбулося суттєве скорочення видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України (майже в 4 рази) в період 2012–2016 рр., а обсягів прямої підтримки в 6 разів. Суттєво зріс обсяг і видатків, і обсягів прямої підтримки лише в 2017 році за рахунок введення механізму бюджетної дотації у зв'язку зі скасування спецрежиму справляння ПДВ.

Фінансова підтримка у вигляді здешевлення кредитів була введена з 2015 року і залишається стабільною (300 млн. грн. в 2015 та 2017 рр., 285 млн. грн. в 2016 році). Державна підтримка галузі тваринництва – скорочується (170 млн. грн. в 2017 році проти 732 млн. грн. 2012 року). Державна підтримка розвитку хмелярства, садівництва і виноградарства – також суттєво скорочується (75 млн. грн. в 2017 році проти 1075 млн. грн. в 2012 році).

В складі видатків Державного бюджету суми прямої державної підтримки не перевищують 1 %, а найбільшим цей показник передбачений в 2017 році – 0,66 %. В складі видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України пряма підтримка становила в 2012 році 22 %, в 2013 році цей показник суттєво знизився внаслідок зниження абсолютної величини підтримки, але в наступні роки питома вага зросла, але не внаслідок зростання обсягу коштів, а внаслідок скорочення сукупних видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України. Наприклад, найбільшим цей показник був в 2015 році (майже 25 %), але саме в цей рік обсяг прямої підтримки скоротився до 550 млн. грн. проти 1875 млн. грн.

в 2012 році. В 2016 році обсяг державної підтримки становив 315 млн. грн. і в складі видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України займав 15 %.

В 2017 році обсяг прямої державної підтримки зріс до 5,3 млрд. грн., що становить 56 % від загального обсягу видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України. Враховуючи, що 4,8 млрд. грн. з цього обсягу становить фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді бюджетної дотації, обсяг прямої підтримки без її урахування становить 11,6 % від видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України (без її урахування), що є одним з найнижчих показників за період 2012–2017 рр.

5. 2. Дослідження регіонального розподілу різних видів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників

Найбільша за обсягом по Україні в 2016 році була програма здешевлення кредитів. Передбачалося, що Кіровоградська область в 2015 році отримає 16,3 млн. грн. (5,4 % від загальної суми передбаченої на ці цілі – 285,0 млн. грн.) [13], але в грудні 2015 року ця сума була зменшена до 9,7 млн. грн. (3,2 % від загальної суми) [14]. В 2016 році початкова сума в 14,5 млн. грн. (5,1 %) [15] була зменшена до 10,4 млн. грн. (3,7 % від загальної суми) [16]. Обсяг даного виду підтримки не відповідає обсягам сільськогосподарського виробництва області (5,2 % від обсягу виробництва в цілому по Україні).

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на надання державної підтримки агропромисловому комплексу, проведений Рахунковою палатою України, засвідчив, що такий дієвий інструмент фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі, як здешевлення кредитів, потребує подальшого розвитку. Так, проведеним аудитом встановлено, що одна гривня бюджетних коштів, виділена за бюджетною програмою за КПКВК 2801030, дає змогу залучити майже 36 грн. кредитного ресурсу в аграрний сектор економіки (часткову компенсацію у загальному обсязі 570460,8 тис. грн. відсоткової ставки за кредитами у 2015–2016 роках отримали 1293 суб'єкти господарювання, що сприяло залученню 20412,0 млн. грн. кредитів на потреби сільськогосподарського виробництва) [17].

Враховуючи принцип розподілу коштів, передбачених на фінансову підтримку у вигляді здешевлення кредитів, Кіровоградська область, незважаючи на свій потенціал, спочатку знаходилася на 8 місці, поступаючись Черкаській, Вінницькій, Київській, Полтавській, Дніпропетровській, Харківській, Хмельницькій областям. Але відповідно до кінцевого перерозподілу областей ще більше втратила свої позиції, знизившись до 12 місця, поступившись Вінницькій, Дніпропетрівській, Запорізькій, Київській, Одеській, Полтавській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій,

Черкаській, Чернігівській областям. Враховуючи те, що ці кошти є фактично безповоротною фінансовою допомогою на розвиток сільського господарства, область втрачає додаткові фінансові ресурси.

З 30 млн. грн., виділених на підтримку розвитку тваринництва, Кіровоградська область отримала 1202,3 тис. грн. або 4,01 % від загального обсягу [18].

Державна підтримка фермерських господарств здійснюється через Український державний фонд підтримки фермерських господарств, який є державною бюджетною установою та виконує функції з реалізації державної політики щодо фінансової підтримки становлення і розвитку фермерських господарств. У 2016 році держава через цей фонд надала аграріям

лише 15,8 мільйонів гривень, що на 12,1 млн. грн. менше, ніж у 2014 році. В 2017 році планується виділити рекордну (у порівнянні з іншими роками) суму 65,0 млн. грн.

Кіровоградська область має пріоритет в отриманні фінансової підтримки фермерських господарств на поворотній основі, завдяки високому обсягу виробництва сільськогосподарської продукції фермерськими господарствами. Протягом 2014–2016 рр. область мала право на 10 % від загального обсягу коштів, виділених на фінансову підтримку фермерських господарств на поворотній основі [19]. Узагальнення даних про підтримку сільськогосподарських товаровиробників Кіровоградської області представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників Кіровоградської області в 2016 році

Вид прямої підтримки (безповоротна та поворотна)	Україна, тис. грн.	Кіровоградська область		
		Кінцеві обсяги, тис. грн.	Питома вага, %	Місце області за обсягом отриманих коштів
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів	285000, 00	10427,7	3,66 %	12
Державна підтримка галузі тваринництва	30000,00	1202,3	4,01 %	8
Обсяг фінансової підтримки фермерських господарств на поворотній основі	15819,2	1567,7	9,91 %	1
Разом	330819,2	13197,7	4,01 %	14

Джерело: узагальнено та розраховано автором на основі наказів Міністерства аграрної політики та продовольства України [13–16, 18, 19]

Розраховані дані показують, що Кіровоградська область за обсягом державної підтримки в 2016 році з урахуванням зменшення обсягу фінансової підтримки у вигляді здешевлення кредитів, що відбулося в грудні 2016 року, зайняла 14 місце, поступившись Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Київській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській та Чернігівській областям.

6. Обговорення результатів дослідження

Представлені результати дослідження показують, що Кіровоградська область, маючи високий потенціал для розвитку сільськогосподарського виробництва, за обсягами державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, яка фактично є додатковим інвестиційним ресурсом, займає невисокі місця. Для покращення цієї ситуації доцільно застосувати заходи двох напрямів:

1) збільшення більш високими темпами (у порівнянні з іншими областями) показників, на основі яких здійснюється розподіл державних кош-

тів, а за діючими редакціями відповідних нормативних документів – це обсяг сільськогосподарського виробництва;

2) розробка пропозицій щодо урахування факторів регіонального розвитку та його перспектив при визначенні відповідних порядків розподілу бюджетних коштів. Відповідний аналіз нормативних документів представлений в табл. 2.

В 2017 році одночасно із скасуванням спеціального режиму оподаткування ПДВ, що передбачав можливість сільгоспвиробників розпоряджатися частиною суми податкових зобов'язань з ПДВ для підтримки власної діяльності, Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» № 1877-IV від 24.06.2004 р. [5] було доповнено розділом VI «Державна підтримка виробників окремих видів сільськогосподарської продукції», яким передбачено надання сільськогосподарським товаровиробникам у період з 2017 до 2022 р. допомоги на розвиток сільського господарства у вигляді бюджетних дотацій (безоплатна, безповоротна допомога з бюджету). В Державному бюджеті України 2017 року [12]

передбачено 4774,3 млн. грн. на ці цілі. Одним із найважливіших питань при впровадженні бюджетної дотації – це види діяльності, на які розповсюджується її дія. Його розв'язання повинно передбачати оцінку доцільності вибору окремих видів економічної

діяльності для визначення права на отримання бюджетної дотації на основі такого фактору, як рівень рентабельності, оскільки він дозволяє об'єктивно оцінити умови фінансово-господарської діяльності та її специфіку.

Таблиця 2

Аналіз основних нормативних документів, які регламентують порядок виділення різних видів державної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам

Назва документу	Основні недоліки та шляхи їх вирішення
Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 300 (зі змінами та доповненнями) [20]	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутні критерії визначення позичальників на конкурсній основі. 2. В критеріях, які визначають можливість надання переваги позичальникам урахується лише обсяг виручки та вид діяльності (вирощування та розведення великої рогатої худоби), що не дозволяє урахувати регіональні потреби та пріоритети регіонального розвитку. 3. В критеріях не ураховуються такі фактори, як інші види діяльності, рівень рентабельності, конкретні умови фінансово-господарської діяльності та майнового стану сільськогосподарського товаровиробника. 4. Відсутні процедури моніторингу доцільності та ефективності витрачання коштів. 5. При розподілі обсягів коштів між областями використовується такий показник як середньорічний обсяг виробництва валової продукції за три останні роки. Але цей принцип розподілу не враховує якість земельних ділянок, зональні особливості, інтенсивність використання землі, рентабельність вирощуваної продукції (для рослинництва), види діяльності, рентабельність продукції, її стратегічне значення для розвитку регіону та країни в цілому (для тваринництва) і т.д.
Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 884 (зі змінами та доповненнями) [21]	<ol style="list-style-type: none"> 1. В критеріях визначення не ураховується пріоритети та рівні рентабельності різних видів діяльності галузі тваринництва. 2. В затвердженому порядку не регламентовано принцип розподілу коштів між областями та конкретними виробниками за умовами конкурсу.
Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1102 (зі змінами та доповненнями) [22]	<ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії викладені більш детально, ніж в попередніх документах, але відсутня чітка процедура вибору суб'єкта отримання поворотної допомоги. 2. Такі критерії, як площа земельної ділянки, види діяльності повинні бути деталізовані. 3. При розподілі сум фінансової допомоги за регіонами враховується такий показник як обсяг виробництва фермерськими господарствами сільськогосподарської продукції (у постійних цінах) за попередні три роки, що передують звітному року, відповідно до статистичної інформації, наданої Держстатом за запитом Мінагрополітики. Але цей принцип розподілу не враховує якість земельних ділянок, зональні особливості, інтенсивність використання землі, рентабельність вирощуваної продукції (для рослинництва), види діяльності, рентабельність продукції, її стратегічне значення для розвитку регіону та країни в цілому (для тваринництва) тощо.

Джерело: систематизовано та розроблено автором на основі аналізу вимог нормативних документів [20–22]

7. Висновки

1. Гарантування продовольчої безпеки країни, утвердженні пріоритетного розвитку агропромислового виробництва, створенні сучасного конкурентоспроможного агропромислового виробництва, вихід на агропромисловий ринок світу неможливо втілити в життя без державної фінансової підтримки розвитку аграрного сектору економіки. Але на Україні відбулося суттєве скорочення видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України (майже в 4 рази) в період з 2012 по 2016 рр., а обсягів прямої

підтримки сільськогосподарських товаровиробників в 6 разів. В 2017 році обсяг прямої державної підтримки зріс до 5,3 млрд. грн., але враховуючи, що 90,6 % з цього обсягу становить фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді бюджетної дотації, яка була запроваджена у зв'язку із скасуванням спецрежиму справляння ПДВ, обсяг прямої підтримки без її урахування становить 11,6 % видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України (без її урахування), що є одним з найнижчих показників за період 2012–2017 рр. Сільськогосподарської

сподарські товаровиробники Кіровоградської області мають можливість скористатися такими видами державної підтримки, як фінансова допомога на здешевлення кредитів, на розвиток тваринництва та фінансова підтримка фермерських господарств на поворотній основі, але маючи високий потенціал для розвитку сільськогосподарського виробництва, за обсягами державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, яка фактично є додатковим інвестиційним ресурсом, займає невисокі місця, що потребує активізації, як і власних ресурсів, так і змін до діючих механізмів розподілу коштів.

2. Запропоновано напрями коригування порядку розподілу бюджетних коштів на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників у вигляді фінансової підтримки на здешевлення кредитів, на розвиток тваринництва та поворотної фінансової допомоги фермерським господарствам, які передбачають урахування специфіки земельних площ, видів економічної діяльності, пріоритетів та перспектив регіонального розвитку при розподілі обсягів коштів між областями та суб'єктами, що претендують на її отримання, що дозволить забезпечити кумулятивний

ефект зростання фінансових ресурсів та обсягів сільськогосподарського виробництва з урахуванням вимог якості, органічності та екологічності. Подальші дослідження доцільно спрямувати на оцінку видів економічної діяльності та видів продукції, які дають право на отримання бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників, запровадженій в 2017 році, рівня їх рентабельності та інших факторів для обґрунтування ефективності та доцільності використання державних коштів.

Подяки

Матеріали статті відображають результати дослідження, які виконуються в рамках науково-дослідної роботи «Оподаткування та державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників з урахуванням регіональних пріоритетів» (№ державної реєстрації 0117U001288) згідно з договором між Центральноукраїнським національним технічним університетом та Громадською організацією «Кіровоградська обласна рада сільськогосподарських підприємств». Автор висловлює щире вдячність за підтримку науково-дослідної діяльності вищих навчальних закладів.

Література

1. Григор'єва, Х. Правові питання надання державної підтримки суб'єктам господарювання у галузі тваринництва [Текст] / Х. Григор'єва // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 7. – С. 66–71.
2. Радченко, О. Державна підтримка сільського господарства України в період системних реформ [Текст] / О. Радченко // Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал. – 2016. – № 2. – С. 47–53.
3. Лупенко, Ю. О. Стратегічні напрями податкового регулювання розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року [Текст] / Ю. О. Лупенко, Л. Д. Тулуш. – К.: ННЦ ІАЕ, 2014. – 36 с.
4. Кернасюк, Ю. В. Світовий досвід державної підтримки агробізнесу [Електронний ресурс] / Ю. В. Кернасюк // Агробізнес сьогодні. – 2016. – № 11 (330). – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/ostannia-vip-novyna/5581-svitovy-dosvid-derzhavnoii-pidtrymky-agrobiznesu.html>
5. Про державну підтримку сільського господарства України [Текст]. – Верховна Рада України, 2004. – № 1877-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1877-15>
6. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015–2020 рр. [Електронний ресурс]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2015. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/system/files/Єдина%20комплексна%20стратегія%20розвитку%20сільського%20господарства%20та%20сільських%20територій%20на%202015-2020.pdf>
7. Про Державний бюджет України на 2012 рік [Текст]. – Верховна Рада України, 2011. – № 4282-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4282-17>
8. Про Державний бюджет України на 2013 рік [Текст]. – Верховна Рада України, 2012. – № 5515-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5515-17>
9. Про Державний бюджет України на 2014 рік [Текст]. – Верховна Рада України, 2014. – № 719-VII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/719-18>
10. Про Державний бюджет України на 2015 рік [Текст]. – Верховна Рада України, 2014. – № 80-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80-19>
11. Про Державний бюджет України на 2016 рік [Текст]. – Верховна Рада України, 2015. – № 928-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/928-19>
12. Про Державний бюджет України на 2017 рік [Текст]. – Верховна Рада України, 2016. – № 1801-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
13. Про затвердження Розподілу бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на 2015 рік для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (КПКВК 2801030 "Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів") [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2015. – № 210. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/ministry?nid=17391>
14. Про внесення змін до Розподілу бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на 2015 рік для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (КПКВК 2801030 "Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів") [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2015. – № 468. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/ministry?nid=19819>
15. Про затвердження Розподілу бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на 2016 рік для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (КПКВК 2801030 "Фінансова під-

тримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів") [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2016. – № 124. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/ministry?nid=21135>

16. Про внесення змін до Розподілу бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на 2016 рік для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (КПКВК 2801030 "Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів" [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2016. – № 534. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/ministry?nid=22903>

17. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на надання державної підтримки агропромисловому комплексу [Текст]. – Рахункова палата України, 2017. – № 7-2. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16751346>

18. Про затвердження розподілу бюджетних коштів, передбачених за КПКВК 2801540 «Державна підтримка галузі тваринництва» для виплати часткової вартості закуплених для подальшого відтворення телиць, нетелей, корів вітчизняного походження та племінних телиць, нетелей, корів молочного, молочно-м'ясного і м'ясного напрямку продуктивності, племінних свинок і кнурців (класу «еліта»), племінних вівцематок, баранів, ярок [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2016. – № 498. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/ministry?nid=22892>

19. Про затвердження Розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті на 2016 рік для надання фінансової підтримки фермерським господарствам на поворотній основі (КПКВК 2801460 «Надання кредитів фермерським господарствам») [Текст]. – Міністерство аграрної політики та продовольства України, 2016. – № 69. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/ministry?nid=20764>

20. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів [Текст]. – Кабінет Міністрів України, 2015. – № 300. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/267-2016-п>

21. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва [Текст]. – Кабінет Міністрів України, 2015. – № 884. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/884-2015-п>

22. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам [Текст]. – Кабінет Міністрів України, 2004. – № 1102. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-п>

Дата надходження рукопису 23.03.2017

Шалімова Наталія Станіславівна, доктор економічних наук, професор, кафедра аудиту та оподаткування, Центральноукраїнський національний технічний університет, пр. Університетський, 8, м. Кропивницький, Україна, 25006

E-mail: nataliia.shalimova@gmail.com